

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XVIII.

avgust 1981

št. 7

Prvo polletje - rezultati ugodni

**POROČILO O POSLOVNEM USPEHU GOZDNEGA
GOSPODARSTVA NOVO MESTO V OBDOBJU OD
1. 1. 1981 DO 30. 6. 1981**

Huda zima je ovirala
proizvodnjo

Poslovanje v I. polletju 1981 je potekalo v času zelo poudarjene borbe za ustalitev gospodarstva. Na dosežene rezultate so vplivale v dobri meri tudi inflacijske razmere v naši družbi.

V prvem polletju smo v družbenih gozdovih posekali 67.734 m³ lesa, kar znaša 52 odstotkov letnega plana sečnje, vendar za 1758 m³ manj kot v enakem obdobju lanskega leta. Iz zasebnih gozdov smo odkupili 33.531 m³, kar znaša 59 odstotkov letnega plana ali za 1650 m³ manj kot lani. Izpad v proizvodnji, glede na lansko leto, je nastal največ zaradi neugodnega vremena v začetku leta. Zaostanka še nismo uspeli nadoknaditi. Zaloge lesa so se povečale, v primerjavi s preteklim letom, v družbenem sektorju za 9869 m³ in v zasebnem sektorju za 1542 m³. Zaradi manjše proizvodnje in večjih zalog se je zmanjšala tudi prodaja v družbenem sektorju za 9.895 m³, v zasebnem sektorju pa za 4.241 m³. Količinski podatki nam kažejo upad proizvodnje v primerjavi z lanskim letom. Kljub temu so zaradi močnih inflacijskih vplivov finančni kazalci dokaj ugodni.

**Celotni prihodek je za
45 odstotkov večji kot
lani v prvem polletju**

Celotnega prihodka je 334.139.458 din, kar je za 45 odstotkov več kakor v preteklem letu in znaša 52 odstotkov letnega plana. Na gospodarjenje je nekoliko vplivala tudi precejšnja nelikvidnost naših poslovnih sodelavcev. Naši kupci nam kljub zakonu o zavarovanju plačil niso pravočasno poravnava-

li svojih obveznosti. Vendar so te obveznosti ob periodičnem obračunu v dobri meri poravnane, tako da neplačana oziroma nezavarovana realizacija znaša v periodičnem obračunu le 5.660.666 din in se nanaša v glavnem na TOZD Gozdarstvo Črnomelj in TOK Gozdarstvo Črnomelj, ki zaradi tega izkazuje tudi slabši poslovni uspeh. Materialni stroški so letos naraščali hitreje od celotnega prihodka. Razlog hitrejšega naraščanja materialnih stroškov od celotnega prihodka je treba iskati predvsem v visokih zalogah, ki so povzročile proizvodne stroške, niso pa prodane. Ker zaloge vrednotimo samo po variabilnih stroških, ki so znatno nižji kot njihova prodajna vrednost, je nekoliko manjši celotni prihodek.

**Materialni stroški so
se povečali bolj kot
celotni prihodek**

V prvem polletju smo imeli 128.382.739 din materialnih stroškov. V primerjavi z lanskim letom so porasli za 51 odstotkov in znašajo 49 odstotkov letošnjega načrta. Amortizacije smo zbrali 8.649.245 din ali za 44 odstotkov več kot lansko leto in 50 odstotkov letošnjega plana. V prihodnjem letu so predvidene znatno višje amortizacijske stopnje, kot veljajo letos, ker je ugotovljeno, da se s sedaj veljavnimi amortizacijskimi stopnjami zaradi močne inflacije ne more zagotavljati realnega nadomestila osnovnih sredstev.

Ker so se materialni stroški povečali bolj kot celotni prihodek, je sorazmerno manjši tudi dohodek, ki je večji za 41 odstotkov od lani in znaša 197.107.473 din. Letos je višina dohodka važen kazalec, saj je na njegovo gibanje vezano tudi določanje osebnih dohod-

kov v skladu z republiškimi dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981. Omenjeni družbeni dogovor je bil sprejet v začetku leta in je določal rast sredstev za osebne dohodke glede na porast dohodka. Takrat je bilo določeno, da naj bi osebni dohodki zaostajali za dohodkom za 5 odstotkov če raste dohodek za 22 do 24 odstotkov. Glede na visok porast življenjskih stroš-

kov v letošnjem I. polletju je bila omenjena višina spremenjena in sicer tako, da osebni dohodki zaostajajo za 5 % če dohodek raste med 30 in 40 %. To je vsekakor omiljeno, saj bi porastu življenjskih stroškov v enem letu za 44,5 odst. težko sledili s porastom osebnih dohodkov za okrog 22 odstotkov, kot je prvotno predvideval družbeni dogovor. V skladu z republiškimi družbenimi dogovori smo v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto v začetku leta sklenili samoupravni sporazum, da se višina osebnih dohodkov

(Nadaljevanje na 74. str.)

Vrata k soncu in morju odprta!

	Skupaj GG	TOZD N.m.	TOZD Str.	TOZD Podt.	TOZD Črmoš.	TOZD Črnóm.	TOZD Grad.	TOZD Vrtn.	TOK N.m.	TOK Črn.	TOK Trebnje	DSSS
1. Celotni prihodek	100,0	12,7	13,5	13,4	8,1	6,4	8,4	3,8	16,0	8,9	4,7	4,1
2. Materialni stroški	100,0	8,3	8,9	6,6	5,3	4,9	11,9	4,4	26,5	14,9	6,0	2,3
3. Amortizacija	100,0	14,4	12,0	12,7	13,0	10,5	25,6	1,8	0,9	1,8	2,5	4,8
4. DOHODEK	100,0	15,6	16,6	17,9	9,6	7,1	5,3	3,5	9,8	5,3	4,0	5,3
5. Obveznosti iz doh.	100,0	13,1	14,4	18,9	11,4	8,4	3,8	1,8	12,7	7,9	4,8	2,8
6. ČISTI DOHODEK	100,0	17,1	17,9	17,2	8,6	6,4	6,2	4,4	8,1	3,8	3,5	6,8
7. Osební dohodki	100,0	12,4	13,7	12,5	10,2	12,1	8,9	4,7	6,9	4,3	3,6	10,7
8. Sklad skup.porabe	100,0	13,3	12,8	13,0	9,1	3,8	7,5	4,4	6,1	4,2	3,3	22,5
9. AKUMULACIJA	100,0	22,9	23,4	23,2	6,8	0,2	2,9	4,1	9,9	3,2	3,4	-
Število zaposl.	100,0	14,3	13,3	13,8	10,9	13,3	7,6	4,7	5,8	4,6	3,7	8,0

POSLOVNI USPESH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO V OBDOBJU OD 1.1.1981. DO 30.6.1981

Zap. št.	Elementi	Skupaj GG	TOZD NOVO MESTO	TOZD STRAŽA	TOZD PODTURN	TOZD ČRMOŠNJICE	TOZD ČRNOMELJ
1.	Celotni prihodek	334.139.458,06	42.567.647,67	45.098.615,18	44.615.655,41	26.972.064,85	21.228.362,35
2.	Materialni stroški	128.382.739,78	10.604.639,05	11.369.813,40	8.440.687,30	6.857.452,75	6.291.509,00
3.	Amortizacija	8.649.245,00	1.244.078,00	1.038.033,00	1.096.263,00	1.123.494,00	911.592,00
4.	Dohodek (1-2-3)	197.107.473,28	30.718.930,62	32.690.768,78	35.070.705,11	18.591.118,10	14.025.261,35
5.	Pogodbene in zakonske obveznosti iz dohodka	72.409.703,80	9.455.903,90	10.410.152,80	13.622.938,20	8.267.034,80	6.085.636,35
6.	Čisti dohodek (4-5)	124.697.770,28	21.263.026,72	22.280.615,98	21.447.766,91	10.724.084,10	7.939.625,00
7.	Za osebne dohodke	61.988.818,95	7.672.359,30	8.517.209,45	7.726.493,10	6.292.013,40	7.518.080,60
8.	Za sklade (skupaj)	62.708.951,33	13.590.667,42	13.763.406,53	13.721.273,81	4.432.070,70	421.544,40
9.	Izguba	-	-	-	-	-	-
10.	Za rezervni sklad	4.424.055,95	767.973,25	817.269,20	876.767,60	474.777,95	109.996,05
11.	Za poslovni sklad	50.133.234,93	11.738.745,72	11.906.703,73	11.700.792,51	3.217.425,50	-
12.	Za skl.skup.por.-prosti del	4.938.574,05	618.000,00	576.000,00	600.000,00	474.000,00	-
13.	Za skl.skup.por.-stan.del	3.213.086,40	465.948,45	463.433,60	455.713,70	265.867,25	311.548,35
14.	Povprečno število zaposl.	723	103	96	100	79	96
15.	Povprečni neto OD	11.829	11.568	11.871	11.761	11.620	7.709

POSLOVNI USPESH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO V OBDOBJU OD 1.1.1981. DO 30.6.1981

Zap. št.	Elementi	TOZD GRADNJE	TOZD VRTN. IN HORTIK.	TOK NOVO MESTO	TOK ČRNOMELJ	TOK TREBNJE	DSSS
1.	Celotni prihodek	28.019.560,05	12.661.466,65	53.619.984,25	29.772.511,90	15.729.633,50	13.853.956,25
2.	Materialni stroški	15.283.089,73	5.688.085,30	34.171.195,25	19.077.346,95	7.670.851,50	2.920.069,55
3.	Amortizacija	2.212.535,00	156.336,00	78.084,00	156.054,00	218.705,00	414.071,00
4.	Dohodek (1-2-3)	10.523.935,32	6.817.045,35	19.370.705,00	10.539.110,95	7.840.077,00	10.519.815,70
5.	Pogodbene in zakonske obveznosti iz dohodka	2.787.093,60	1.314.773,25	9.222.129,55	5.750.956,00	3.476.529,60	2.016.555,75
6.	Čisti dohodek (4-5)	7.736.841,72	5.502.272,10	10.148.575,45	4.788.154,95	4.363.547,40	8.503.259,95
7.	Za osebne dohodke	5.529.144,20	2.896.715,40	4.272.945,15	2.678.869,70	2.236.224,85	6.648.763,80
8.	Za sklade (skupaj)	2.207.697,52	2.605.556,70	5.875.630,30	2.109.285,25	2.127.322,55	1.854.496,15
9.	Izguba	-	-	-	-	-	-
10.	Za rezervni sklad	263.098,40	170.426,15	484.267,65	263.477,75	196.001,96	-
11.	Za poslovni sklad	1.334.514,52	2.080.049,80	4.895.533,30	1.505.214,65	1.666.255,20	-
12.	Za skl.skup.por.-prosti del	330.000,00	204.000,00	252.000,00	216.000,00	162.000,00	1.506.574,05
13.	Za skl.skup.por.-stan.del	280.084,60	151.080,75	243.829,35	124.592,85	103.065,40	347.922,10
14.	Povprečno štev. zaposlenih	55	34	42	33	27	58
15.	Povprečni neto OD	13.001	10.831	12.846	7.993	10.736	14.437

POSLOVNI USPESH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO V OBDOBJU OD 1.1.1981 DO 30.6.1981 v PRIMERJAVI Z ISTIM OBDOBJEM PRETEKLEGA LETA IN PLANOM ZA LSTO 1981

Zap. št.	ELEMENTI	Doseženo 1.1.80 - 30.6.80	Plan 1981	Doseženo od 1.1.81 - 30.6.81	Indeks 81/80	81/plan
1.	Celotni prihodek	230.900.594,19	642.395.540,00	334.139.458,06	145	52
2.	Materialni stroški	85.258.823,95	261.136.008,00	128.382.739,78	151	49
3.	Amortizacija	5.995.121,85	17.460.252,00	8.649.245,00	144	50
4.	Dohodek	139.646.648,39	363.799.280,00	197.107.473,28	141	54
5.	Pogodb. in zak. obv.	52.236.086,90	136.669.407,00	72.409.703,00	139	53
6.	Čisti dohodek	87.410.561,49	227.129.873,00	124.697.770,28	143	55
7.	Za osebne dohodke	48.157.091,40	145.767.144,00	61.988.818,95	129	43
8.	Za sklade/skupaj	39.253.470,89	81.362.729,00	62.708.951,33	160	77
9.	Izguba	-	-	-	-	-
10.	Za rezervni sklad	3.210.573,35	9.094.982,00	4.424.055,95	133	49
11.	Za poslovni sklad	27.505.986,05	57.967.190,00	50.133.234,93	182	86
12.	Za skl.skup.por.-pros.d.	5.493.124,84	5.554.528,00	4.938.574,05	90	89
13.	Za skl.skup.por.-stan.d.	2.933.301,85	8.746.029,00	3.213.086,40	110	37
14.	Povpr.št.zaposl.na mes.	706	729	723	102	99
15.	Povpr.neto OD	8.379	11.913	11.829	141	99
16.	Izpl.sred.skup.por.-prosti del	4.213.473,80	-	-	-	-

primerja z dohodkom na nivoju delovne organizacije. To nam omogoča da nismo kršitelji dogovora, če je kršitelj eden od TOZD ali TOK, če delovna organizacija kot celota ni prekoračila dovoljenih osebnih dohodkov. Po podatkih za I. polletje 1981 smo se ravnali v skladu z družbenim dogovorom.

Pogodbene in zakonske obveznosti so letos naraščale počasneje od celotnega prihodka in od dohodka. Dosežene so v višini 72.409.703 din. Njihov porast znaša 39 odstotkov v odnosu na preteklo leto in 23 odstotkov na letni plan.

Čisti dohodek dobimo tako, da od dohodka odštejemo samoupravno dogovorjene in zakonsko predpisane obveznosti iz dohodka. Čisti dohodek namenimo za izplačilo osebnih dohodkov in za sklade TOZD in TOK.

V I. polletju je čistega dohodka 124.697.770 din kar je za 43 odstotkov več kot lansko leto in 55 odstotkov letošnjega plana.

Poprečni osebni dohodek 11.829 din

Za osebne dohodke smo namenili 61.988.518 din. Ta znesek pomeni obračunane bruto osebne dohodke v obračunskem obdobju, povečane za del osebni dohodkov, ki jih izkazujemo v zalogah v začetku leta in zmanjšane za zneske obračunanih osebnih dohodkov, izkazanih v zalogah ob koncu obračunskega obdobja.

Tako izkazani osebni dohodki so za 29 odstotkov večji kot lansko leto in znašajo 43 odstotkov letnega plana. Letos se je spremenil sistem financiranja splošne in skupne porabe. Skladno s tem so spremenjeni tudi prispevki iz bruto osebnih dohodkov. Zaradi tega smo zaradi primerjave osebnih dohodkov morali zmanjšati lanske osebne dohodke za okrog 7 odstotkov. Tako zmanjšanje in primerjavo zahteva namreč omenjeni republiški družbeni dogovor. Če popravimo lanske osebne dohodke dobimo indeks povečanja 136. Poprečni neto osebni dohodki znašajo 11.829 din in so za 41 odstotkov večji kot lanske leto. Primerjava neto osebnih dohodkov z lanskim letom ni najboljša, ker smo letos povečali osebne dohodke s 1. januarjem, medtem ko smo jih lani povišali s 1. marcem. Za sklade smo namenili 62.708.951 din, kar je za 60 odstotkov več kot lansko leto

Ekipa, ki skrbi za hrano in urejanje doma. Od nje je v mnogočem odvisno, kako se počutijo dopustniki. Gostje so jih pohvalili: dobra hrana, hitra postrežba in red v hiši.

(Nadaljevanje s 74. str.)

in znaša 77 odstotkov plana za tekoče leto.

Ta podatek nam kaže, da je finančno poslovni rezultat ugoden. Zadovoljivi so tudi rezultati, izkazani po posameznih TOZD in TOK. Edino v TOZD Gozdarstvo Črnomelj je dosežen rezultat, ki ni zadovoljiv, vendar je na ta rezultat vplivala v dobri meri neplačana prodaja.

S 1. 4. 1981 je nehal veljati zakon o omejenih izdatkih kot so dnevne za službena potovanja, prevozní stroški za službena potovanja, izdatki za reklamo in reprezentanco, izdatki za pogodbe o delu in honorarji. Ta zakon je nadomestil republiški dogovor o omejenih izdatkih. Po republiškem dogovoru se izdatki za reprezentanco, dnevnice in prevozne stroške primerjajo s porastom dohodka. Njihov porast naj bi bil počasnejši od dohodka, njihova udeležba v dohodku pa naj bi bila v skladu s celotnim gozdarstvom SRS.

Izdatke za pogodbe o delu in za honorarje je treba primerjati z osebnimi dohodki. Njihov porast naj bi bil počasnejši od porasta osebnih dohodkov. Udeležba omejenih izdatkov v osebnih dohodkih mora biti ravno tako v mejah poprečja gozdarstva SRS.

Za investicije smo izdali 22 milijonov din

Uresničevanje plana investicij v I. polletju je bilo zadovoljivo.

V francoski pokrajini Oise so leta 1973 izdali zakon, ki določa, da je treba gozdove očistiti smeti, ki so jih ljudje z leti navozili vanje. Najprej so odstranili avtomobilske razbitine. (Pri nas smo sedaj še na prvi stopnji: odmetavanje odsluženih avtomobilov in gospodinskih strojev v gozdu. Kdo bo pospravjal za nami?)

Za investicijska vlaganja smo porabili v tem času 22,994.134 din. Na področju investicij je precej težav z nabavo opreme iz uvoza in z izgradnjo gradbenih objektov, kjer je potrebno gradbeno dovoljenje. V drugem polletju bo v SR Sloveniji ustavljena gradnja več gradbenih objektov, ker je ugotovljeno, da so investicije eden od najpomembnejših virov inflacije. Ta ukrep bo prizadel tudi našo delovno organizacijo, tako da ne bomo izgradili vseh potrebnih zgradb za vrtnarstvo v Smihelu. Tudi glede gradnje gozdnih cest še ni vse povsem jasno.

Vse omenjeno nam kaže, da se bo treba v drugem polletju še bolj potruditi za povečanje proizvodnje, povečati učinkovitost in bolj izkoristiti stroje in delovni čas, ter povečati odkup lesa iz zasebnega sektorja. Tako bo tudi naša delovna organizacija prispevala svoj delež k izboljšanju splošnih gospodarskih razmer.

MILAN DRAGIŠIČ,
dipl. oec.

Avla, zgodovinska zgradba, zaščitena kulturni spomenik, ki jo je GG restavriral, služi pa kot jedilnica.

Po radiu smo tistega dne poslušali vest, da je v določenem roku osemindeset odstotkov del. organizacij oddalo polletni obračun. Seveda je bilo GG Novo mesto tudi med njimi. Po opravljenem delu se je odpravil na morje tudi naš računovodja Milan Dragišič.

Delo je potekalo po načrtu

POLLETNI OBRAČUN TOZD GOZDARSTVO ČRMOŠNJICE

Več gozdnogojitvenih del kot v enakem obdobju lani

TOZD Gozdarstvo Črmošnjice je v prvem polletju 1981 opravljala vsa dela v družbenih gozdovih in nekaj del po naročilu TOK gozdarstvo Črnomelj. Na TOZD je bilo zaposlenih poprečno 80 delavcev.

Delo je potekalo po načrtu, čeprav je bilo prvo trimesečje zaradi slabega vremena zelo neugodno za proizvodnjo.

V prvem polletju nas je nekajkrat obiskal medobčinski gozdarski inšpektor, ki si je ogledal različna dela pri izkoriščanju in negi gozdov.

Do marca smo predvsem sekali in spravljali bukovino, maja in junija pa tudi že jelovino. Opravili smo tudi precej več gojitvenih del kot v

enakem obdobju leta 1980. Pri gojitvenih delih so bile zaposlene predvsem ženske in bivši sekači, ki zaradi bolezni ne smejo več sekati, po potrebi pa tudi dнарari.

Vsi delavci iz republike Bosne in Hercegovine stanujejo v delavskem domu v Črmošnjicah, kjer se tudi hranijo. Tudi vsi drugi delavci imajo zagotovljeno toplo malico na delovišču. Za leto 1981 ima TOZD gozdarstvo Črmošnjice načrtovanih 24.700 m³ lesa. Od tega 9966 m³ iglavcev in 14735 m³ listavcev.

Do konca junija, to je za polletni obračun, je bilo posekanega skupaj 12900 m³ lesa ali 53 odstotkov letnega načrta sečnje. Prvi trije meseci so bili za delo zelo neugodni zaradi previsokega snega, tako da je TOZD nadoknadil posek in spravilo šele v naslednjih mesecih. Ob koncu polletja je kljub vsem težavam načrt oddaje lesa celo presežen. Tudi zaloge v gozdu so za ta čas majhne in sicer: iglavcev 1300 m³, listavcev 400 m³, drv 1100 prm.

S kamionskih cest smo odvažali les skoraj sproti. Ob koncu junija je bilo na cestah 850 m³ lesa.

Tudi prodaja lesa, predvsem IMV Novo mesto in Novolesu Straža ter na skladišča, je potekala po načrtu, razen za celulozno tovarno v Krškem. V polletju je bilo oddano:

- iglavcev 2697 m³
- listavcev 4091 m³
- na skladišča 4000 m³

(Nadaljevanje na 76. str.)

Zaloge lesa prevelike

TOZD GOZDARSTVO PODTURN V PRVEM POLLETJU

Zmanjšati zaloge in pospešiti spravilo in prevoz lesa

Ker so elementi obračuna poslovnega uspeha TOZD za prvo polletje v obliki tabele prikazani na drugem mestu v tem glasilu, bom nanizal in razčlenil le pomembnejša dela, s katerimi smo se v tem času ukvarjali in se odražajo tudi v poslovnem rezultatu.

Za uspeh štejemo, da smo kljub zastoju v proizvodnji (sečnji) v januarju in februarju letos, ko zaradi nenormalnih količin snega nismo delali, uspeli do konca junija posekati 18.761 m³ lesa, kar predstavlja 53 odstotkov celoletnega načrta.

Uspeh bi bil še večji, če bi bila v sorazmerju s posekom tudi oddaja lesa. Naše zaloge v gozdu in ob kamionskih cestah so ogromne – še nikdar tolikšne. V gozdu imamo 8713 m³ in ob cestah pripravljenih za odvoz 1115 m³, skupaj torej 9828 m³ raznih sortimentov. Za primerjavo naj povem, da je bilo lani ob istem času na zalogi le 4431 m³ lesa. Če prelistavamo mesečna proizvodna poročila za nazaj, hitro ugotovimo,

da se „greh“ velikih zalog vleče že od korca preteklega leta, saj smo imeli 31. 12. 1980 kar 6570 m³ lesa ob cestah in v gozdu. Največ je bilo hlodovine iglavcev in sicer 4065 m³, in to v času, ko so bile žage prazne in je industrija les zelo potrebovala.

Kaj je vzrok za takšno stanje, ko imamo vendar v naši TOZD po splošnem mnenju zelo sposobne traktoriste? Nekateri traktorji IMT se kosajo po letno izvlečeni količini lesa celo s

Timberjackom (traktorist Furlan – 5158 m³). V poprečju so traktorji IMT v prvem polletju dosegali normative pri spravilu iglavcev 123 in pri listavcih 118 odstotno.

Vzrok za porast zalog je v tem, da je že 2. novembra lani zapadel sneg, katerega višina se je stalno zvišala in ovirala spravilo. Ves prej posekan les je ostal v snegu do marca ali aprila kot zacementiran. Z veliko težavo je bilo možno izvleči le kasneje posekan les, za nekaj časa pa je bil zaradi zametenosti cest ustavljen tudi ves kamionski odvoz.

Novi Timberjack odpovedal!

Novi Timberjack je zaradi okvare diferenciala in vitla

trikrat za daljši čas obstal. Isto se je primerilo tudi letos. Kot ugotavljamo sedaj, je to predvsem posledica površnih in nestrokovnih popravil. Timberjack bi po planu letos moral izvleči 8640 m³, vendar jih je do sedaj le 2916 m³. Šele odkar smo za servis in za popravila pridobili drugega strokovnjaka nam stroj dela dobro. Kljub temu je vprašanje, če bo Timberjacku uspelo nadoknaditi zaostanek. K sreči nam ni bilo treba poslati traktorja v Brkine, saj bi bilo potem še slabše. Na vsak način potrebujemo za normalno poslovanje dva nova traktorja IMT, (enega za zamenjavo starega).

Traktoriste je pri delu oviral tudi prepočasen kamionski odvoz v spomladanskih mesecih.

Rampe so bile polne, kar je oteževalo skladiščenje ob cestah. Malokdaj so vozili pri nas trije kamioni. Največkrat se je zgodilo, da sta naša manipulantna oddajala les le vsak enemu.

Naj vas spomnim, da je pred združitvijo prevoznega parka naš TOZD imel pet kamionov.

Zaradi vsega tega se je oddaja neobeljenih iglavcev in bukove hlodovine zavlekla preko običajnih rokov. Veliko srečo smo imeli, da ni prišlo do napada lubadarja, lesarja ali da ni postala bukovina pirova. Na tako srečne okoliščine se v bodoče ne smemo več zanašati.

Zaradi stalnega porasta bolniških izostankov, zlasti pri cestarjih, bi bile naše ceste zelo slabe vzdrževane, če jih ne bi vzdrževali s stroji. Najeli smo predelani Timberjack s težko gredersko desko. Pridružili smo mu skupino cestarjev in delo je zelo uspešno šlo. Prihranili smo veliko časa in zmanjšali stroške in zelo nam je lahko žal, da nismo predelali našega starega Timberjacka za vzdrževanje cest. Tak stroj bi lahko v sestavi TOZD za transport in gradnje krožil po vseh TOZD.

Izpad v realizaciji gozdno-gojitvenih del smo nadoknadili v juliju, ko smo pri obžetvah zaposlili šolarje.

Glede omejenih stroškov, kot so pogodbe o delu, bi omenil, da je do velikega porasta prišlo zato, ker je redno zaposlena delavka iz drevnice nadomeščala manjkajočo kuharico, za delo v drevnici pa je bila zaposlena pogodbeno delavka.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

Žene naših znancev se odlično počutijo v toplém morju.

(Nadaljevanje s 75. str.)

Naloga: v drugem polletju še bolje!

Da bi v drugem polletju gospodarili še uspešneje, smo si na zboru delavcev in na sejah samoupravnih organov zastavili naslednje naloge:

– izboljšati sečnospravilne in gojitvene načrte,

– izboljšati izdelavo gozdnih sortimentov ter gojitvena dela,
– odpraviti neopravičene izostanke z dela,
– zmanjšati bolniški stalež,
– čuvati družbena sredstva,
– varčevati material,
– gospodarno izkoriščati proizvodna sredstva,
– zaposlovati delavce, ki delajo v gojenju tudi v zimskih mesecih,

– zmanjšati zaloge,
– redno vzdrževati stroje,
– seznanjati delavce o vseh področjih dela in samouprave,
– stalna naloga seznanjati delavce o SLO in DS (družbeni samozaščiti).

Polletnemu poročilu prilagamo tudi polletni finančni obračun za TOZD gozdarstvo Črmošnjice.

JANEZ ŠEBENIK

POSLOVNI USPEH TOZD "GOZDARSTVO" ČRMOŠNJICE V OBDOBJU OD 1.1.1981 DO 30.6.1981. V PRIMERJAVI Z ISTIM OBDOBJEM PRETEKLEGA LETA IN S PLANOM ZA LETO 1981.

Zap št.	Elementi	Doseženo od		Indeks	
		1.1.80-30.6.80.	Plan 1981	1.1.80-30.6.81.	81/80. 81/plan
1.	Celotni prihodek	19.602.396,35	59.128.000,00	26.972.064,85	138 46
2.	Materialni stroški	5.879.165,75	16.835.876,00	6.257.452,75	117 41
3.	Amortizacij	963.582,00	2.519.374,00	1.225.494,00	117 45
4.	Dohodek	12.759.648,60	39.772.750,00	15.991.118,10	149 48
5.	Pogodbene in zakon.obvez.	5.593.498,20	15.996.028,00	7.227.074,09	140 52
6.	Čisti dohodek	7.166.150,40	23.776.722,00	18.728.034,10	150 45
7.	Za osebne dohodke	5.811.358,25	16.134.140,00	6.252.013,40	108 39
8.	Za sklade skupaj	1.354.792,15	7.642.582,00	4.952.320,70	327 58
9.	Izguba	-	-	-	-
10.	Za rezervni sklad	318.991,20	994.319,00	474.777,95	149 48
11.	Za poslovni sklad	347.370,85	5.032.215,00	3.227.425,50	926 66
12.	Za sklad skup.por.-prosti del	344.000,00	648.000,00	174.000,00	138 73
13.	Za sklad skup.por.-stan.del	344.430,10	968.048,00	265.067,25	77 27
14.	Pospr.št.zaposl.konec meseca	86	81	79	92 58
15.	Fovprečni neto OD	8.159	11.885	11.620,00	142 98
16.	Izpl.sred.skup.por.-prosti del	351.208,80	-	335.237,30	95

Še več v drugi polovici?

PRVA POLOVICA LESA NA TOK GOZDARSTVO TREBNJE

Moja želja v tem sestavku ni, da bi podrobno obrazložil vzroke za sorazmerno ugoden rezultat poslovanja v prvi polovici letošnjega leta. Brez dvoma je k temu prispevalo:

- odgovorno delo vsakega posameznika na TOK,
- delovna disciplina,
- odgovorno delo vsakega posameznika na TOK,

- polletno obratovanje na žagi Velika Loka,
- sorazmerno ugodne cene lesa.

Svet TOK gozdarstvo Trebnje je poskušal ugotoviti delež vsakega od teh treh dejavnikov. Natančna obdelava rezultatov bo ocenila njihovo vlogo.

Bolj želim opozoriti na izvajanje načrta in na fizične kazalce, predvsem na področju

blagovne proizvodnje, 48 odstotno doseganje letnega plana nepoučenega opazovalca niti ne bi zaskrbelo. Za nas pa, ki vemo, da bi moral biti načrt v tem obdobju izpolnjen s 60 – 70 odstotki pomeni, da se bomo morali v drugi polovici leta močno potruditi, da bi se čimbolj približali postavljeni načrtu. To je pomembno tudi zaradi tega, ker smo v prvem letu srednjeročnega načrta, ki smo si ga kot skupni cilj zastavili lesarji in gozdarji in smo za njegovo izpolnitev še posebno odgovorni.

Za leto načrtujemo odkupiti 9000 m³ lesa. Tako bomo napravili prvi korak k uresničevanju srednjeročnega načrta, po katerem naj bi blagovna proizvodnja letno znašala 9809 m³. Vemo, da so tehtni vzroki za zaostanek, toda storili bomo vse, da bomo dosegli blagovno proizvodnjo 9000 m³.

storninskega lesa so usmerjena naša prizadevanja v drugi polovici leta:

1. v čimvečji meri je treba zainteresirati lastnike gozdov, ki jim je zima ponagajala največ pri izdelavi prostorninskega lesa;

2. preostanek fonda časa sekačev je treba porabiti za sečnjo v privatnih gozdovih;

3. sekači ne bodo delali na gozdnogojitvenih delih. Za ta dela je treba pritegniti lastnike gozdov, kooperante, ki nimajo blagovne proizvodnje, osnovno šolo in druge člane kolektiva;

4. nekaj sečnje bi morali spodbuditi tudi s sečnimi nalogi.

Ob tem v organizacijah ugotavljam, da bi morali imeti zaposlena dva do tri gozdarje več, da ne bi bila nihanja v proizvodnji tako občutna.

JOŽE FALKNER,
dipl. ing.

V Rusiji so proizvedli herbicide in arboricide, uporabne za gozdarstvo, ki so petkrat manj strupeni za živali, kot prejšnja sredstva za zatiranje plevelov. Eden od novih izdelkov se imenuje glifosat.

Ob morju se tovarišici Milena in Alenka najbrž ne pogovarjata o obratovnem knjigovodstvu.

Zmanjšani materialni stroški

POLLETNO POSLOVANJE TOZD GOZDARSTVO NOVO MESTO. ZADOVOLJSTVO OB POLLETNEM OBRAČUNU.

Prvo polovico poslovnega leta 1981 je naša temeljna organizacija ugodno zaključila, saj smo letni načrt celotnega prihodka dosegli z 59 odstotki in uresničili 64 odstotkov načrtovanega letnega dohodka.

Soliden poslovni rezultat, ki smo ga dosegli, je prav gotovo povezan z organizacijo sečnje v januarju in februarju in tudi z ugodno prodajo lesa pozimi. V prvi polovici leta smo posekali 55 odstotkov načrtovanega lesa.

Pomembno vlogo pri pridobivanju našega skupnega prihodka ima žaganje in prodaja lesa na žagi Poganci, saj smo v tem času uspeli nažagati 600 m³ hlodovine več kot v enakem

razdobju lani. Prodaja žaganega lesa je redno potekala.

Tudi opravljanje gozdnogojitvenih del teče po načrtu in je v primerjavi z lanskim letom nekoliko ugodnejše.

Pri analizi poslovnega uspeha ne gre prezreti tudi materialnih stroškov, ki smo jih dosegli 48 odstotno, kar je glede na opravljena dela ugoden kazalec.

Poslovni uspeh smo obravnavali na zboru delavcev v Pogancih 30. julija in ga sprejeli. Istega dne je bila tudi seja delavskega sveta, na kateri je bil poslovni uspeh delovne organizacije in naše temeljne organizacije podrobno razčlenjen in nato z nekaj pripombami zbora delavcev tudi potrjen.

VLADO PAVEC,
dipl. ing.

Uresničevanje in načrt do 30. 6. 1981

	Plan 1981	Realizacija	%
iglavci	2000	839	42
tehnični les listavcev	3600	2274	63
prostorninski les	2200	755	34

Iz zgornje tabele je razvidno, da je največje zaostajanje pri prostorninskem lesu in pri iglavcih. Ker smo na koncu desetletnega obdobja in ker je etat iglavcev skoraj dosežen, nam je zaostajanje blagovne proizvodnje v iglavcih dobrodošlo, nikakor pa se ne moremo in se ne smemo sprijazniti z zaostajanjem pri prostorninskem lesu.

Prav v to smer, v doseganje plana blagovne proizvodnje pro-

*

Skorja ni odpadek. Na žagah in drugih lesnoindustrijskih obratih v Franciji se nabere letno dva milijona kubičnih metrov drevesne skorje, od tega je štiristo tisoč kubičnih metrov uporabijo predvsem za kurjavo v posebnih gorilcih, pomešano z oljem ali plinom. Sama skorja gori, če ima dvajset odstotkov vlage. Uporabljajo jo pa tudi za gnojenje polj, saj vsebuje hranljive elemente dušik, fosfor in kalij.

Družina za mizo

Zastoji znižujejo skupni uspeh

IZGUBE DELOVNEGA ČASA V POLLETJU 1981 IN PRODUKTIVNOST DELA

Za učinkovito poslovanje je nujno tudi dobro medsebojno razumevanje strokovnjakov. (Besedilo in slika J. Falkner)

Ob razpravah o finančnem uspehu za določeno razdobje nas več ali manj zanima le končni rezultat poslovanja. Potolaženi smo, če ugotovimo, da je ostalo dovolj za sklade in na koncu, da ostane še kaj za dodatno izplačilo osebnih dohodkov. Ob tem pozabljamo, da je poslovni uspeh odvisen od cele vrste činiteljev. Razen količin proizvodov, prodajnih cen in porabe materiala so pomembni še produktivnost dela, izkoriščanje delovnega časa in izkoriščanje strojne opreme. Iz priložene tabele št. 1 je razvidno, da na izkoriščanje delovnega časa največ vplivajo vremenske razmere in boleznine. Na nekaterih TO je bilo kar

nižjih legah, kjer je bilo manj snega imajo delavci več delovnih dni in obratno. TO, ki imajo teren v dveh legah, nižinski in hriboviti, bi lahko s premeščanjem delavcev zmanjšale zastoje zaradi snega.

Produktivnost dela v TO iz leta v leto narašča in znaša povprečno letno v zadnjih petih letih osem odstotkov (tabela št. 3). Po TO ni enakomerno naraščala. V prejšnjih letih je bil večji odstotek rasti v Podturnu, kasneje v Straži, v zadnjih letih pa v Črmošnjicah, Novem mestu in Črnomlju. V Podturnu in Straži predvidevamo, da s sedanjo tehnologijo dela ne bo več bistvenega porasta učinkov odnosno znižanja delovnega časa za m3 prodanega lesa.

JOŽE LUKŠIČ,
dipl. ing. org.

PREGLED IZKORIŠČANJA DELOVNEGA ČASA V I. POLLETJU 1981

DELOVNI ČAS IN ZASTOJI	TOZD NOVO MESTO		TOZD STRAŽA		TOZD PODTURN		TOZD ČRMOŠNJ.		TOZD ČRNOM.		TOZD "TG"	
	ure	%	ure	%	ure	%	ure	%	ure	%	ure	%
Delovni čas v urah	82874	73	74494	70	67941	62	53699	62	65678	63	47412	81
Zastoji - slabo vreme	9015	8	13724	13	18648	17	15253	18	18322	18	4603	6
Prazniki	3784	3	3648	3	3880	4	2940	3	3532	3	1900	3
Šolanje	8		1554	1	228	0.5	224		208			
Redni dopust	6716	6	5749	5	6855	6	4028	5	4848	5	2286	4
Izredni dopust	224		240		304	0.5	216		155		136	
Sestanki	754	1	1072	1	779	1	677	1	764	1	346	1
Refundacije			72		80		56		138		36	
Bolniška do 30	6862	6	4928	5	7896	7	5224	6	5848	6	1320	2
Bolniška nad 30	3421	3	1665	2	2508	2	4472	5	4665	4	632	1
S K U P A J :	113658	100	107146	100	109119	100	86789	100	104158	100	58681	100

Podrtana števila pomenijo najmanjšo ali največjo vrednost izkoriščenosti ali izgube delovnega časa. Dejanski delovni čas ima TOZD "TG" doseženi z 81 odstotkov, to je največ, najmanj pa TOZD Podturn in TOZD Črmošnjice.

NEKATERI KAZALCI PRODUKTIVNOSTI DELA V PANOGI PRIDOBIVANJA LESA V I. POLLETJU 1981

	TOZD N.MESTO	TOZD STRAŽA	TOZD PODTURN	TOZD ČRMOŠNJ.	TOZD ČRNOMELJ	SKUPAJ TOZD	TOZD "TG"
1. Sečnja in izdelava iglavcev - doseganje norme %	93	127	116	108	111	113	
2. Sečnja in izdelava listavcev - doseganje norme %	114	130	121	109	112	115	
- izdelava drv - doseg. norme %	113	113	122	108	112	113	
Poprečno doseganje v sečnji %	108	123	118	108	112	114	
Poprečna poraba časa v urah za m ³ v I. polletju 1981	1.29	1.11	0.98	1.09	1.47	1.16	
Poprečna poraba časa v urah za m ³ v I. polletju 1980	1.69	1.02	0.91	1.22	1.66	1.22	
3. Doseganje norm pri spravilu s trakt. %	116	120	120	116	99	115	
4. Poraba časa za m ³ pri spravilu s trakt.	0.65	0.39	0.52	0.47	0.87	0.55	
5. Izkoristek delovnega časa trakt. v urah	0.66	0.62	0.85	0.56	0.76	0.69	
6. Doseganje norm pri prevozih v %						124	124
7. Izkoristek delovnega časa v urah						6.88	6.88

Indeksi rasti produktivnosti po fazah dela v letih 1976/1980

TOZD	Sečnja	Spravilo	Nakladanje	Razkladanje	Prevoz	Skupaj
Novo mesto	120	207	110	122	135	142
Straža	161	226	132	133	116	168
Podturn	120	105	100	100	79	109
Črmošnjice	126	145	112	117	100	129
Črnomelj	128	251	100	100	106	152
GG	131	172	122	127	110	142

18 odstotkov zastojev, kar ni malo. Tudi bolniški izostanki so pojav, ki močno znižujejo odstotek delovnega časa. Izgube delovnega časa močno povečujejo stroške delovne ure in to v poprečju kar za 47 odstotkov.

Ugotovili smo, da je odstotek izgub po TO zelo različen. Na izgube delovnega časa zaradi slabega vremena je v veliki meri vplival visok sneg. Na TO v

Če je človek dosleden

Večja skupina predstavnikov solastnikov bodočega počitniškega doma v Bohinjski Bistrici je stala na dvorišču nekdanje Zoisove graščine. Razpravljali smo o poteku adaptacije in občudujoče gledali v zanimivo ostrejšo stavbo. Pa reče eden od domačinov:

„Včasih, veste je bila v tej graščini gozdna uprava. Naj vam povem anekdoto o nekdanjem upravitelju“.

Radi smo pristuhnilli.

Na sosednji Jelovici so Prekmurke delale pri gojitvenih delih. Pa zavzoni v pisarni upravitelja telefon. Delovodja je sporočil, da si je ena od delavk zlomila nogo in da je potreben avtomobil za prevoz v bolnišnico. Upravitelj, varčen in preudaren človek, ni takoj obljubil avtomobila. Šele ko je oni nekajkrat zatrdil, da je res nujno, se je omehčal in sklenil poslati tja terensko vozilo.

Čez deset minut spet zavzoni telefon. Delovodja je sedaj sporočil, da so naknadno ugotovili, da le ni tako hudo, kot je kazalo. Ženska ima le z vito nogo in avto tako ni potreben.

„Prepozno, avto je že na poti. Ji pa nogo zlomite,“ je bil odgovor.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

Osebni dohodki in akumulacija

KAKO NAZORNEJE POKAZATI USPEŠNOST POSLOVANJA

Zadnje dneve julija že ponavadi razpravljamo o rezultatih poslovanja posameznih temeljnih organizacij za obdobje od 1. januarja do 30. junija.

Zaradi dreves ne vidimo gozda

Obračunsko poročilo, v katerem so izkazani rezultati poslovanja posameznih temeljnih organizacij in delovne organizacije kot celote, zajema v glavnem izpolnjene tabele s podatki, ki so skoraj enaki onim, ki jih moramo po predpisih predložiti službi družbenega knjigovodstva. Vsi ti podatki, na podlagi katerih presojamo uspešnost poslovanja, pa za nas delavce samoupravljalce niso dovolj nazorni. Prvič zato, ker je teh podatkov ogromno število, kot dreves, zaradi katerih ne vidimo gozda, drugič, ker jih izračunavajo delavci v računovodski službi v DSSS po vnaprej predpisani metodologiji, ki so jo sestavili strokovnjaki v raznih ustanovah in zavodih za statistiko, predvsem za družbene potrebe, kot se temu reče. Ta množica podatkov bolj duši, kot se izražajo nekateri strokovnjaki po radiu in televiziji, lahko pa še rečemo, bolj zatemnjuje kot pa osvetljuje rezultate poslovanja, na podlagi katerih naj bi delavci samoupravljalci dobili strnjeno sodbo o izidu poslovanja posamezne temeljne organizacije.

Neizkoriščeni podatki obratovnega knjigovodstva

Obračunsko poročilo, ki bi bilo boljša in hkrati preprostejša ter razumljivejša informacija

kot je branje v računovodstvu izračunanih indeksov, bomo dobili samo takrat, ko bomo sami izdelali metodologijo za sestavo obračunskega poročila, podatke pa črpali iz obratovnega knjigovodstva.

Vprašanje je, zakaj se v pretežni meri oslanjamo na predpisane obračunske bilance, ko presojamo rezultate uspešnosti poslovanja, če pa imamo na razpolago boljše podatke?

Prvič, ker še nimamo lastne metodologije za izračunavanje ustreznih podatkov v okviru obratovnega knjigovodstva. Metodologija mora biti prilagojena tistim kazalcem za presojanje uspešnosti poslovanja, ki jih je možno smiselno povezati med seboj v strnjeno celoto. Na tem področju, to je v sistemu kazalnikov, pa imamo za naš družbenoekonomski sistem premalo teoretskih rešitev.

Drugič, ker preveč poudarjamo pozitivni ali negativni poslovni rezultat, ki je razviden iz zaključnega računa. Prvi nam predstavlja akumulacijo ali oblikovanje rezervnega in poslovnega sklada, drugi pa strah pred izdelavo sanacijskega programa. Pozitivni rezultat, predvsem v absolutnem znesku, ni pravo merilo uspešnosti poslovanja, ker moramo ta pridržani del čistega dohodka nameniti najprej za odplačila anuitet, združena sredstva, nadminimalno amortizacijo in šele kar ostane, predstavlja pravo akumulacijo za razširitev materialne osnove dela.

Na soncu ob morju uživajo otroci in starši

Tretjič zato, ker se rajši vsebolj oklepamo tistega, kar je z zakonom predpisano, ker je utečeno in zato ne zahteva dodatnega znanja, hkrati pa še vzbuja nekakšno avtoriteto, ki jo moramo upoštevati pa če vemo za kaj gre ali ne.

Prej ali slej bomo morali priznati, da je dosti lažje na dosedaj ustaljeni način primerjati podatke med seboj, izračunavati indekse in jih brati na sestankih, kot pa poiskati dva ali največ tri primere v katerih se izraža dobro poslovanje.

Morali bi jih med seboj pravilno povezati in oblikovati strnjeno poročilo o uspešnosti poslovanja posameznih temeljnih organizacij, iz katerega bi bilo jasno in preprosto razvidno, ne samo, da smo dobro poslovali, ampak za koliko smo boljše poslovali od predvidenega ali pa od preteklega enakega razdobja in za koliko je možno povečati osebne dohodke in akumulacijo za oblikovanje poslovnega sklada.

Osebni dohodek in sklad skupne porabe

Če se pri analizah že moramo posluževati kazalnikov, ki jih predpisuje zakon o združenem delu, potem moramo izločiti naslednja dva, ki izražata dobro poslovanje; kazalnik dela čistega dohodka za osebne dohodke in sklad skupne porabe na delavca ter kazalnik dela čistega dohodka za akumulacijo na sredstva. Če oba kazalnika povežemo, lahko oblikujemo takole sodbo: ne morejo se povečati osebni dohodki na delavca, če gre to v škodo akumulacije glede na razpoložljiva sredstva, prev tako se ne more povečati akumulacija, če gre ta na škodo osebnih dohodkov. Dobro poslovanje se zato rej izraža v rasti osebnih dohodkov in sklada skupne porabe na delavca in v rasti akumulacije na sredstva.

Primer izračuna uspešnosti v TOZD gradnje in transport

Zaradi boljšega razumevanja, predvsem kar se tiče kazalnika akumulacije na sredstva, ki ga pogledamo na primeru TOZD Gradnje in avtotransporta. Ta je imel lani v skupni vrednosti 10 milijonov razpoložljivih sredstev ali premoženja, akumulacije pa je ustvaril 540.000 din. Iz tega izračunana akumulacija na sredstva je 0,05, kar pomeni, da smo od 100 dinarjev vloženih sredstev dobili 5 din čistega ostanka. Letos ima TOZD s prikličivijo avtotransporta za 70 milijonov premoženja, akumulacije je ustvaril 1.600.000 din, količnik pa je 0,02 kar pomeni, da smo pri vloženih 100 din pridobili 2 din. Iz poslovnega poročila pa je razvidno, da znaša indeks akumulacije 296, ki smo ga dobili, ko smo primerjali med seboj akumulaciji iz dveh razdobj. Na podlagi indeksa 296 si razlagamo, da je TOZD posloval zelo uspešno, ker je povečal akumulacijo skoraj za trikrat. Če pa primerjamo kazalnika 0,05 in 0,02 pa dobimo indeks 40 (niti 100 ne, kar bi šele pomenilo, da smo letos poslovali enako kot lani). Sedem traktorjev mora narediti sedemkrat več kot en sam.

Enako kot za akumulacijo, velja tudi za druge ekonomske kategorije, predvsem pa za dohodek.

Manj podatkov toda naj bodo zgovornejši. Temu lahko ustreže obratovno knjigovodstvo.

Dobro poročilo o uspešnosti poslovanja po posameznih temeljnih organizacijah bomo dobili takrat, ko bomo dali več poudarka manjšemu številu podatkov, vendar boljšim. Te pa nam nudijo knjigovodstva, organizirana pri temeljnih organizacijah, katerim pravimo obratovna knjigovodstva za lastne potrebe TOZD.

JANEZ RUSTJA

Joso Gavranović z ženo. V Novem mestu ga željno pričakujejo tisti, ki so naročili drva.

Varnost pri delu je važna

I. Za varno delo z avtomobilskimi nakladalniki

Avtomobilski nakladalniki so zaradi konstrukcijskih posebnosti občutljive delovne priprave, ki terjajo spretno roko upravljalca, redno vzdrževanje, pregledovanje in preizkušanje, upoštevaje predpisane tehnike dela ter ravnanje v skladu z varnostnimi predpisi in navodili. Če te zahteve zanemarjamo ali pa le površno izpolnjujemo prihaja do pogostih okvar, do velike materialne škode in do resnega ogrožanja varnega dela. Zato je od voznikov – upravljalcev dvigal in njihove vestnosti v veliki meri odvisna učinkovitost in varnost dela z dvigali.

Žal pa v zadnjem času opažamo, da se dogajajo pri delu z dvigali tudi nevarne okvare in nezgode, ki niso posledica neustreznega dela upravljalcev, temveč so jih povzročile napake proizvajalca. Tako je n. pr. prišlo pri večjem številu dvigal, ki jih v zadnjih letih izdeluje Liv iz Postojne, do nevarnih razpok na stebru in na ročicah dvigala. Te so terjale takojšnja popravila in ojačitve določenih delov še skoraj novih dvigal. Pred kratkim pa se je na podobnem novem dvigalu, ki je nameščeno na novo vozilo in ga upravlja voznik Ivan Ravbar primerilo, da je med nakladanjem lesa povsem padla na tla cela ročica dvigala. Nastala je velika materialna škoda in škoda zaradi izpada kamiona iz dela. Na srečo pri nezgodi ni bil nihče poškodovan, kljub veliki možni nevarnosti. Nezgoda je nastala, ker je izpadel sornik, ki pričvrščuje ročico dvigala na njegov steber, iz ležišča (utora), kar sicer preprečuje varovalka. Pri strokovnem pregledu so bile ugotovljene verjetne napake pri montaži ročice dvigala na njegov steber. Nadgradnjo kamiona in montažo dvigala nanj je opravil Tehnostroj iz Ljutome-
ra.

Nedvomno se bo moral predvsem izdelovalec dvigal potruditi, da v bodoče ne bo prihajalo do takih ali podobnih napak in nezgod, ki razen velike materialne škode resno ogrožajo tudi varno delo ljudi. O vseh opaznih napakah in pomanjkljivostih na dvigalih izdelovalca dvigal sproti obveščamo, da bi jih ta čimprej in čimbolj uspešno odpravil.

Da bi povečali varnost pri delu z mehaniziranimi delovnimi pripravami in napravami, so delovne organizacije, na podlagi varnostnih predpisov, dolžne

določiti delovne priprave in naprave, ki jih je treba zaradi varnosti pri delu periodično pregledovati in preizkušati ter roke in metodologijo takih pregledov in preizkusov. Metodologijo pregledov in preizkusov potrjuje inšpektorat za delo.

Komisija za varstvo pri delu, ki deluje pri Splošnem združenju gozdarstva Slovenije v Ljubljani, je doslej izdelala, republiški inšpektorat za delo pa potrdil, metodologijo periodičnih pregledov za avtomobilske nakladalnike. Metodologija pregledov določa, da je za avtomobilska dvigala obveznih šest vrst pregledov in sicer: prvi pregled novega nakladalnika, dnevni pregled, tedenski pregled, mesečni pregled, letni pregled in izredni pregled po večjih popravilih. Za vse te preglede je določeno, kdo jih opravi, način pregleda ter evidenca, obseg pregleda, pripomočki za pregled ter obveznosti preizkusa delovanja in obratovanja.

Komisija za varstvo pri delu namerava letos pripraviti tudi metodologijo za periodične preglede in preizkuse traktorjev za spravilo lesa, gozdarskih žičnic, motornih žag, gradbene mehanizacije, mehanizacije v drevesničarstvu i. dr. Pri izdelavi osnutkov in predlogov metodologij sodelujejo vsi člani komi-

sije, organizirani v več delovnih skupinah.

Opravičeno lahko pričakujemo, da bo z uveljavitvijo metodologij periodičnih pregledov in preizkusov mehaniziranih delovnih priprav in naprav uveden nujno potreben red pri vzdrževanju in pri popravilih, da se bo povečala obratovalna sposobnost in varnost dela ter olajšalo delo pregledovalcem.

II. Gozdna delovišča – opažene nepravilnosti ali pomanjkljivosti

Obisk gozdnih delovišč na Rogu – TOZD Gozdarstvo Podturn in Črmošnjice ter na Brezovi rebri – TOZD Gozdarstvo Straža, je pokazal, da prihaja pri delu traktoristov pri spravilu lesa ter pri delu sekačev še vse prepogosto do raznih nepravilnosti ali pomanjkljivosti, ki ogrožajo varno in zdravo delo ljudi. Tako se še vedno primeri, da traktor ni opremljen z varnostno ogrado zobnikov in pogonske verige, da je brez hrbtne varovalne mreže, brez gasilskega aparata in kompleta sanitetnega materiala za nudenje prve pomoči, da ima traktorist na razpolago neuporabno čelado (brez notranjega vložka) ali pa je brez podbradnega jermena, da je opremljen z neuporabnim cepinom (zlomljeno toporišče), da je žična vrva že preveč izrabljena ipd. Vendar

pa vsi traktorji (in traktoristi) niso taki. Posebej velja pohvaliti tov. Šmuka iz TOZD Gozdarstva Črmošnjice, ki vzorno skrbi za traktor in vso potrebno opremo.

V enem primeru je delal traktorist s traktorjem IMT 558 sam (brez pomočnika) na strmem terenu, z množico štrlečega skalovja in drugih naravnih ovir. Prav gotovo v takih terenskih razmerah samostojno delo traktorista ni ustrezno, saj se mora kar naprej sprehajati ob spravljeni liniji in sproščati les, ki se pogosto zatakne ob ovire.

Pri delu sekačev smo opazili različne nepravilnosti in pomanjkljivosti:

– nepravilna in pogosto površna tehnika podiranja drevesa, o čemer pričajo številni primeri obviselih dreves in štori posekanih dreves; štori so često tudi previsoki,

– obvisela drevesa, ki se jih ne da spraviti na tla brez pomoči traktorskega vitla ali žičnega natega, tudi po tri tedne stražijo in pretijo v sestoju, čeprav bi morala biti podrti še isti dan,

– pomanjkljiv ali nepravilen izbor orodja in delovnih priprav ali naprav za delo na določenih sečiščih. Tako so številni sekači brez obračalnika, zato si ga sposojajo pri sosedu. Žepni klini so še redkost, čeprav je njihova uporabnost velika. Poletno lupljenje smreke s sekiro je še marsikje v modi, čeprav je delo z lesenimi ali pa železnimi majilniki lažje in uspešnejše.

(Nadaljevanje na 81. str.)

Vpliv normativov na OD delavcev

Cilj: pravočasno in spodbudno nagajevanje

Normativi so v tehničnem smislu najpomembnejši pripomoček za načrtovanje dela in uskladitve celotnega delovnega postopka, zato se pri organiziranju dela trudimo, da bi bili čim bolj stvarni in obenem še vedno spodbudni za delavca.

Poznamo več vrst normativov. Najbolj so se uveljavili normativi izdelave v količinskih ali časovnih kazalcih, zanemari-li pa smo normative porabe materiala in energije. V prizadevanju za boljše gospodarjenje bo treba tudi temu posvetiti mnogo več skrbi kot doslej.

V pričujočem sestavku nas zanimajo normativi izdelave in njihov vpliv na osebne dohodke delavcev v naši delovni organizaciji.

Z analitično oceno delovnih

nalog in opravil smo vsaki nalogi oziroma opravilu določili odgovorjajočo točkovno vrednost oziroma osebni dohodek. Prav osebni dohodek pa je pri opravljanju enake naloge različen, saj je odvisen tudi od doseganja predvidenega normativa.

Menim, da je analitična ocena pravilno ovrednotila posamezne naloge, zato smo pričakovali tudi približno enaka razmerja v zaslužkih posameznih kategorij delavcev. V kolikor bi se ta razmerja porušila, bi tudi analitična ocena izgubila svoj prvotni namen.

Primerjanje zaslužkov delavcev za leto 1980 je pokazalo, da se je to tudi zgodilo. Za primer navajam zaslužke delavcev sekačev in nakladalcev vagonov na

TOZD Gozdarstvo Novo mesto in Straža. Po analitični oceni imajo delavci-sekači za 25 odstotkov višje ovrednoteno delo od nakladalcev vagonov, v resnici pa zaslužijo nakladalci celo več od sekačev. Drugi primeri so manj izraziti in so lahko posledica boljšega oziroma slabšega dela (šoferji in traktoristi).

Ker je z normativi uravnavan tudi zaslužek delavcev, jih bo treba čimprej uskladiti. Težavno bo pri ugotavljanju „tehničnih“ normativov na skladišču, saj je tu delo zelo raznoliko. Ta raznolikost se pojavlja med posameznimi skladišči, še posebej pa v velikosti in vrsti sortimentov ter natančnosti prebiranja in dodelave lesa. Dober normativ mora vsebovati vse to.

TONE ŠEPEC,
dipl. ing.

V Foči posvetovanje o poimenovanju

Priprave za izvedbo reforme izobraževanja potekajo že nekaj let. Medtem ko so v drugih republikah že pričeli z novo obliko izobraževanja, bomo v Sloveniji pričeli z letošnjim, šolskim letom. Reformirano izobraževanje bo dajalo nove poklice, ki izvirajo iz potreb opravljanja del in nalog določenih proizvodnih procesov v organizacijah združenega dela.

(Nadaljevanje z 80. str.)

Lesen zložljiv meter ali merilna palica še vedno prevladujeta pri merjenju dolžin, čeprav je nova tehnika izdelave gozdnih sortimentov že dolgo znana. Pri sečnji drobnega drevja še marsikje uporabljajo težje motorne žage kot je potrebno ali pa uporabljajo predolge letve. Mnoge sekire imajo še klasično obliko toporišč ali pa so pretežke za današnje potrebe. Sekaški pas in kavelj z ročajem, ki razen merilnega traku, žepnega klina, pile in krede sodi nanj, je še velika redkost. Pomanjkljiv je tudi izbor pribora za vzdrževanje delovnih orodij.

Neredna uporaba zaščitnih čelad ali čelad brez podbradnega jermena ni nobena redkost, kljub že neštetokrat dokazani potrebi.

Ponekod imajo sekači na razpolago pomanjkljiv izbor sanitetnega materiala ali pa ne ustreza več higienskimi pogojem. Tudi številne sanitetne torbice bi bilo treba zamenjati z novimi, ker so v zelo slabem stanju.

Zaradi vseh naštetih pomanjkljivosti delavci manj naredijo, večja pa je tudi nevarnost za nezgode. Zato je bila službi za pridobivanje lesa in službi varstva pri delu, na strokovnem svetu delovne organizacije 28. 7. 1981 dana naloga, da ugotovita kakšne so razmere na tem področju in da ukreneta vse, da se stanje čimprej izboljša.

Že pričujoč in prav tako nepopoln prikaz pomanjkljivosti in nepravilnosti pri delu traktoristov in sekačev nam pove, da v naši vsakdanji praksi še marsikaj šepa, tako po organizacijski kot tudi po strokovnotehnični plati. In to na vseh ravneh. Da bi se razmere izboljšale in da bi v bodoče hitreje sledili koristnim novostim v tehnologiji dela je potrebno, da še zlasti strokovne službe skupnih služb DO ter strokovnjaki in organizatorji dela na TOZD in TOK v bodoče posvetijo tem vprašanjem veliko več pozornosti.

BOGOMIR ŠPILETIČ, varn. ing.

Dosedanje priprave na reformo šolstva in oblikovanje poklicev so potekale nepovezano med republikami. Ta nepovezanost bo prinesla v vsakdanjo prakso veliko zmede. Da bi se temu izognili, je zveza inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije Jugoslavije organizirala posvetovanje o poenotenju poklicev za gozdarstvo in lesno industrijo. Iz napisanih razprav je razvidno, da se poklici s približno enako vsebino izobraževanja imenujejo zelo različno.

Za primer naj navedemo poklic gozdar v Sloveniji in pomožni gozdarski tehnik v Srbiji. V obeh primerih spada zahtevnost poklica, glede na usposobljenost za opravljanje del, v tretjo skupino od osmih možnih. Tretja skupina je prva skupina poklicev, ki izhaja iz usmerjenega izobraževanja.

Drugi problem, ki izhaja iz neenotnih pristopov pri oblikovanju poklicev, je številčnost poklicev po republikah. V Sloveniji je predvidenih osem poklicev za gozdarstvo, vključujoč tudi visokošolsko izobraževanje, v Srbiji pa je samo v

srednješolskem izobraževanju kar 19 poklicev.

Posvetovanje je bilo organizirano v Foči v SR BiH od 8. do 11. julija 1981. Dogovorili smo se, da bomo poenotili poklice, kakor tudi programe izobraževanja. To bi pomenilo, da bi se učenci, ki se izobražujejo za določen poklic, lahko brez posebnih težav preselili v drugo republiko in uspešno nadaljevali šolanje. Poklic, ki ga bo pridobil z izobraževanjem v katerikoli republici, bo pomenil enako usposobljenost za opravljanje del.

Na posvetovanju so nastopili priznani slovenski strokovnjaki – prof. dr. Dušan Mlinšek z referatom o liku gozdarja, Alojz Leb, sekretar splošnega združenja za lesno industrijo, z referatom o usmerjenem izobraževanju v lesni industriji SR Slovenije, mag. Franjo Urleb pa je bil organizator in nosilec posvetovanja.

S posvetovanja smo se razšli v upanju, da bodo fočanski dogovori obrodili koristne sadove.

JOŽE LUKŠIČ

Povečan načrt sečnje in blagovne proizvodnje lesa

Po načrtu za leto 1981 bi morali letos oddati iz družbenih in zasebnih gozdov 186.125 m³ lesa, kar je bilo tudi v skladu s petletnim načrtom, ki je predvideval v naslednjih letih postopno zviševanje, tako da bi končno petletno poprečje zna-

Prispevek k stabilizaciji

šalo 197.374 m³. Da bi tudi gozdarstvo prispevalo čimveč za ustalitev gospodarjenja, je splošno združenje gozdarstva SRS predlagalo, da že letos vsa gozdna gospodarstva Slovenije povečajo svoje načrte na poprečne letne količine srednjeročnega načrta. V prihodnjih letih se posek ne bi več povečeval, tako da bi celotni posek za pet let ostal v okviru veljavnega srednjeročnega načrta.

Letošnji načrt sečnje je zato v družbenih gozdovih povečan za 5080 m³, blagovna proizvodnja iz zasebnih gozdov pa za 2000 m³ lesa.

Letos 4,684.000 din za nasade iglavcev

Skupščina SIS za gozdarstvo SRS je 23. julija 1981 sklepala o razdelitvi denarja za razširjeno gozdno reprodukcijo v letu 1981. Od 80.000.000 din, zbranih pri skupnosti, je bilo namenjenih za gozdnobiološka vlaganja 49.000.000 din, za gradnjo gozdnih cest pa 31.000.000 din.

Gozdnemu gospodarstvu Novo mesto je bilo odobrenih 4.684.000 din za osnovanje nasadov ter 2.509.000 din za gradnjo gozdnih cest. Lani smo dobili 3.600.000 din za nasade in 2.039.000 din za ceste. Za nasade smo dobili 30 odstotkov več kot lani, toda ker se je strošek dnine povečal za 36

odstotkov bo za ta denar opravljenih manj del kot prejšnje leto. Še bolj se je zmanjšal prispevek SIS za gradnjo cest, za kar smo dobili v primerjavi s prejšnjim letom 23 odstotkov več, kar je manj kot znašajo podražitev.

Od skupnih 4.684.000 din bomo porabili 1.850.904 din za vzdrževanje v preteklih letih osnovanih nasadov, za osnovanje nasadov pa 2.833.096 din. Za zasebnem področju bomo pogozdili 38,90 ha degradiranih gozdov in opuščeni stelnjnikov, v družbenem sektorju pa le 1,81 ha.

Prispevek 2.509.000 din bomo porabili za gradnjo ceste Stari grad – Škorenj v Soteski, ki bo stala skupaj 7.310.000 din in bo dolga 4043 m.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto je na razpis SIS za gozdarstvo SRS aprila letos prijavilo zahtevek 6.772.204 din za vzdrževanje in osnovanje nasadov, s čemer bi pogozdili 72,90 ha slabih gozdov in opuščeni stelnjnikov ter negovali 186,06 ha že osnovanih nasadov. Zahtevku ni bilo mogoče ugoditi, ker se v skupnem skladu SRS za gozdarstvo ni zbralo dovolj denarja za pokritje zahtev iz vse Slovenije.

Možje se radi zadržujejo v senci. Žene pa skrbijo za „barvo“

Sindikalni izlet - po poteh AVNOJ

Skupnost TOK gozdarstvo Črnomelj je majhna po številu in mlada, saj šteje le 33 delavcev in obstaja slabih 5 let. Pestijo nas gospodarske težave pa tudi v društvenih in drugih dejavnostih ne gre vse gladko. Zaradi preobremenjenosti gozdarjev s poklicnim delom, pa tudi zaradi premajhnega zanimanja, smo v preteklosti dobesedno zanemarili kulturno in družabno dejavnost v naši sredi. Sindikalna organizacija je životarlila in se omejila le na najnujnejša dela, zato je bil UO na letni konferenci upravičeno grajan. Tedaj so bile sprejete smernice za delo OO ZS za leto 1981, v katere je bila zajeta tudi organizacija sindikalnega izleta, prvega, kar obstoja obrat. Ker je delavcev malo, smo se dogovorili, da povabimo na izlet tudi kmete kooperante in sicer člane sveta in skupščine.

Tako se je začelo in seveda tudi steklo. Upravni odbor je določil smer poti ter zbral prijave. Viatorju pa prepustil ostalo organizacijo in prevoz. Seveda ni šlo vse gladko, ker smo na startu nekoliko zadremali, tako da je bilo težko dobiti prenočišča v prostih dneh. Odločiti smo se morali za ponedeljek in torek 22. in 23. junija, ki so sicer dokaj neobičajni dnevi za izlet. Z dobro voljo smo premostili tudi to težavo. Odločili smo se, da en dan nadomestimo s prosto soboto, za drugi dan pa vzamemo letni dopust.

22. junija ob 5. uri smo z nekoliko plašnimi pogledi na oblačno nebo krenili izpred Petrolove črpalke v Črnomlju in potem vso pot do Vinice pobirali prijavitelce. Na Vinici smo ugotovili, da je na avtobusu pisana družina izletnikov in sicer 24 delavcev, 8 kooperantov in 10 družinskih sotrpinov. Le en prijavitelc je zaspal, kar je za ponedeljek lep uspeh.

Pot nas je vodila preko Karlovca v Slunj, kjer smo spustili prvo skupino golobov pismonoš. V kolektivu imamo namreč rejca teh plemenitih ptic, ki se z njimi udeležuje tekem v Jugoslaviji in inozemstvu.

V Bihaču smo si ogledali muzej NOB, ki je v zgradbi I. zasedanja AVNOJ. Po kratkem ogledu mesta smo nadaljevali pot preko Bosanskega Petrovca in Klekovače v Drvar, kjer smo obiskali Titovo pečino, muzej in spomenik borcem, ki so padli usodnega 25. maja 1944 leta, ko so branili tovariša Tita in vrhovni štab pred nemškimi zločinci, ki jih je poslal Hitler,

da bi uničili vodstvo NOV Jugoslavije. Po kosilu smo se vrnili v Bosanski Petrovac, nato pa nadaljevali pot preko Ključa in Mrkonjič grada do Jajca. Tu smo si še istega dne ogledali muzej v zgradbi, kjer je bilo II. zasedanje AVNOJ, nato pa slapove na Pivi in skrivno in skrivnostno mesto Jajce, ki leži v soteski na pobočjih griča z mogočno razvalino srednjeveškega gradu. Prenočevali smo v hotelu Jajce, ki ima naziv A kategorija, na žalost samo po cenah. Zjutraj naslednjega dne je naš golobar spustil drugo skupino pismonoš, ki so se v jutranji megli in v globoki soteski Pive precej težko znašli. Mnogo lažje je bilo nam, ko smo se dokaj dobre volje odpeljali po čudoviti in divji soteski ob reki Vrbas do Banje Luke. Ker nam je močan naliv ohladil željo po ogledmesta, smo nadaljevali pot na Kozaro.

Na Mrakovici smo si ogledali spominski park in spomenike, zgrajene v spomin žrtvam preminulih v bitkah na Kozari. Seveda je Kozara za nas nekaj edinstvenega, kar je težko opisati, zato si jo velja ogledati. Nam je bila tako všeč, da smo se iz Prijedora še enkrat vrnili nanjo, vendar predvsem zato, ker smo imeli kosilo naročeno v hotelu Kozara, ki je na Mrakovici in ne v Prijedoru, kot nam je zagotavljal naš vodič. Končno smo se okrog 15. ure le morali posloviti od Kozare in odšli v Jasenovac, kjer je zanimiv in pretresljiv muzej in spomenik žrtvam, preminulih v zloglasnem ustaškem taborišču. Okrog 17. ure smo zapustili žalostni kraj in po približno 200 km poti preko Zagreba in Karlovca obstali v Podzemlju pri Veseliču, kjer so nas čakale dobre te za raznja.

„Zaključni račun“ izleta je

ugoden. Vsi udeleženci smo bili zadovoljni, polni lepih doživetij. Spoznali smo velik del naše domovine, ki je biser narave. Videli smo kraje, kjer se je krojila usoda naše socialistične ureditve, kjer sta se kovala bratstvo in enotnost, kjer se je rodila nova Jugoslavija. Zdi se mi, da smo vzpostavili trdno vez enotnosti tudi med udeleženci izleta — gozdarji in kooperanti, saj smo se vrnili kot celota in ne kot pisana družina. Mislim, da bomo v bodoče lažje skupaj reševali gospodarska vprašanja, ki jih v pestrem gospodarjenju z zasebnimi gozdovi res ne primanjkuje. Mislim, in tako želijo tudi kmetje kooperanti, da bi v bodoče morali razširiti krog udeležencev na vse kooperante. Stroški bi se gotovo povrnili z dobrim sodelovanjem in zaupanjem med gozdarji in kmeti.

Skoraj bi pozabil omeniti. Vsi golobi pismonoše so se srečno vrnili v globljak!

ANGELBERT TESARI

Pregled samoupravnih sporazumov in dogovorov, sklenjenih z drugimi OZD

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Skupni prihodek udeleženci razporejajo v sorazmerju z delovnim prispevkom, ki ga dajo delavci v vsaki organizaciji, ki z delom sodeluje pri skupnem proizvodu oz. storitvi, s

svojim tekočim delom in z gospodarjenjem s sredstvi družbene reprodukcije. Tako naj bi bilo odpravljeno stihijsko oblikovanje ekonomskih odnosov med proizvodno in trgovsko organizacijo. Sporazuma nadalje vsebujeta določbe o skupnem planiranju, usklajevanju

planov proizvodnje in prodaje, razporejanju skupnega prihodka, skupnem organu udeleženk sporazuma, reševanju sporov ipd.

— Samoupravni sporazum o skupnem nastopanju v tujini.

Sklenjen je med delavci zunanjetrgovinskih TOZD v sestavi DO Slovenijales—Trgovina ter delavci proizvodnih OZD z namenom skupnega in organiziranega nastopanja na tujih tržiščih.

— Samoupravni sporazum za preskrbo s semeni hitrorastočih vrst gozdnega drevja in s semeni domačih vrst.

Ta sporazum so sklenile: organizacije združenega dela za gozdarstvo, republiške konference „Gorana“ SR Srbije, komunalne organizacije združenega dela za ozelenjevanje mest, parkov in nasadov ter „Semesadike“ Mengeš. Trajnejše naj bi s tem rešili preskrbo in nabavo semena domačih vrst gozdnega drevja ter uvoženega semena.

— V okviru SISEOT (samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino) smo sklenili naslednje samoupravne sporazume:

— Samoupravni sporazum o temeljih plana ekonomskih odnosov s tujino za obdobje 1981—1985,

— Samoupravni sporazum o merilih, pogojih, načinu in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za obdobje 1981—85,

— Samoupravni sporazum o merilih in postopkih za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino za obdobje 1981—1985,

(Nadaljevanje na 83. str.)

Počitniški dom v Novigradu, vhod v točilnico

(Nadaljevanje z 82. str.)

— Samoupravni sporazum o združenju v V. enoto samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino.

— Samoupravni sporazum o združenju dela in sredstev za ureditev počitniškega doma v Bohinjski Bistrici.

Novoles, gozdno gospodarstvo, zavarovalna skupnost Triglav ter Hrast so združili sredstva za ureditev Coizove graščine v skupni počitniški dom. Na GG odpade 10 odst. celotnih stroškov ureditve. Prevzete stroške ureditve lahko pokrijemo z denarjem, s svojimi storitvami ali z izdelki. Dom bodo uporabljali za rekreacijo, ekonomsko propagando, seminarje in poslovne sestanke. Dom bodo udeleženci uporabljali v enakem razmerju kot prispevajo k njegovi ureditvi. Sporazum je sklenjen za nedoločen čas.

— Samoupravni sporazum o vzdrževanju in varstvu spominskega kompleksa II. grupe odredov na Kremenjeku.

Skupščina občine Trebnje, gozdno gospodarstvo Novo mesto — TOK „Gozdarstvo“ Trebnje in občinski odbor ZZB NOV Trebnje so se dogovorili s tem sporazum o vzdrževanju in varstvu spominskega področja s spominskimi obeležji II. grupi odredov na Kremenjeku, ki je razglašen za gozd s posebnim pomenom. Naša obveznost je urejanje in vzdrževanje tega gozda — čiščenje in kamnoseško obnavljanje vseh kamnov, ki označujejo spominska dejstva ter vzdrževanje neposredne okolice.

— Samoupravni sporazum o skupnem financiranju in uporabi počitniškega doma na Resi.

Delavci gozdnega gospodarstva in Novolesa so se dogovorili o souporabi logarnice in gospodarskega poslopja na Resi za oddih delavcev. Sredstva, material in delo prispevata obe delovni organizaciji, vsaka do ene polovice stroškov. Posli gospodarjenja (vzdrževanje, evidenca) so poverjeni TOZD „Gozdarstvo“ Črmošnjice. Dom vodi upravni odbor, v katerem so enakopravno zastopani delegati obeh DO. Samoupravni sporazum je bil sklenjen 27. 12. 1979 in velja za nedoločen čas.

— Družbeni dogovor o urejanju širšega območja Črmošnjic.

Podpisniki, med katerimi je tudi Gozdno gospodarstvo, so se z dogovorom zavezali, da bodo poskrbeli za spominsko obležje krajev, objektov in dogodkov, pomembnih za zgodovino NOB, da bodo postopno ustvarjali materialne in druge pogoje za rekreacijo in šport ter razvijali tudi potrebne storitvene dejavnosti in infrastrukturo. Širše območje Črmošnjic naj bi urejali celovito in le na osnovi prostorskega načrta in ustreznih programov.

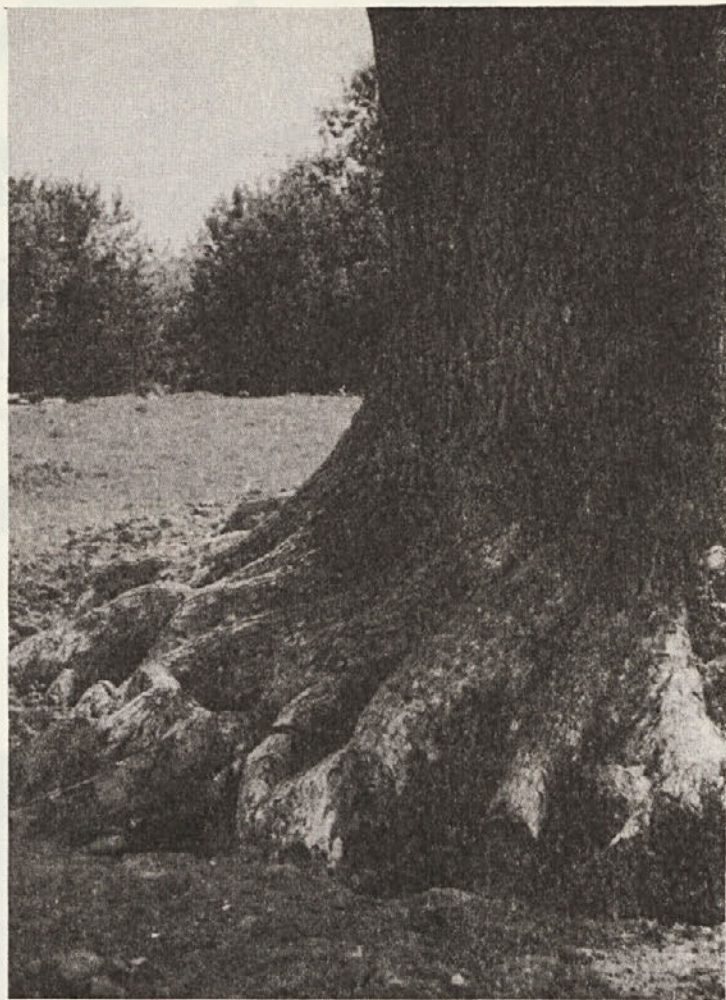
— V letu 1980 so prenehali veljati:

— Samoupravni sporazum o solidarnostnem vlaganju za izgradnjo gozdnih cest na manj razvitih, zlasti obmejnih območjih,

— Samoupravni sporazum o združenju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976–1980,

— Dogovor o poslovnem sodelovanju v letu 1980 (VGP Hidrotehnik),

— Dogovor o poslovnem sodelovanju v letu 1980 (SGP „Pionir“ Novo mesto).

Ni gromozanska noga kakega velikana, temveč le podnožje možatega hrasta, ki bo postal zgodovinska redkost, če gozdarji ne bomo imeli potrpljenja z njim. (Besedilo in slika J. Falkner)

Prizadevanja za zmanjšanje družbene režije

Prizadevanja za odpravo go-spodarskih težav so posegla tudi na področje splošne družbene režije. Imenovane so bile komisije za izdelavo analiz o številu in o strukturi zaposlenih v zadnjih letih.

Komisija pri izvršnem svetu občine je razposlala vsem temeljnim organizacijam teze in vprašalnike za podrobno analizo o zaposlovanju na strokovnem in administrativnem področju. Vprašalniki zahtevajo tudi odgovore o trošenju denarja za režijo in ugotovitev deležev v strukturi dohodka.

Za našo delovno organizacijo je bila izdelana analiza o zaposlovanju administrativnega osebja v obdobju 1971 do 1981 in delež za to osebje porabljenega dohodka v letih 1971, 1980 in predvidenega za 1981. Iz priložene tabele je razvidno, da se je število zaposlenih gibalo sorazmerno. To lahko ugotovimo s primerjavo indeksov pod I. in II. z indeksi pod III. (Glej tabelo!). V letu 1976 je bila ugotovljena večja zaposlenost v režiji z indeksom 104, v neposredni proizvodnji z indeksom 108. V letu 1980 ugotavljamo zaposlenost v režiji v primerjavi

z letom 1976 z indeksom 107, v neposredni proizvodnji z indeksom 105. V letu 1981

predvidevamo porast zaposlenosti z indeksom 101 na obeh področjih.

V razdobju desetih let je zaposlenost v režiji porasla z indeksom 114 in v proizvodnji z indeksom 115.

Razmerje med režijskimi delavci in delavci v neposredni proizvodnji je bilo v tem obdobju skoraj enako. Na enega režijskega delavca prideta 2,45 proizvodna delavca. Velik porast zaposlenih ugotavljamo pri nekaterih novih delih (šoferji avtobusov, v AOP). Zaradi oblikovanja temeljnih organizacij se je povečalo število zaposlenih v računovodstvu, administraciji in splošni službi. Porast zaposlenih v neposredni proizvodnji je v zvezi s priključitvijo nove temeljne organizacije (TOZD Vrtnarstvo in hortikultura) in z zaposlovanjem proizvodnih delavcev na TOK.

Zanimiva je ugotovitev, da delež sredstev za režijo v strukturi dohodka z leti pada. Tako je delež sredstev za režijo v letu 1976 znašal 22,97 odstotka v letu 1980 — 16,78 odstotka, za leto 1981 pa bomo predvidoma porabili za zaposlene v režiji 16,33 odstotka od dohodka.

JOŽE LUKŠIČ

ZAPOSLENOST PRI GG NOVO MESTO V ZADNJEM DESELETJU

	Število zaposlenih po letih				Indeks 81/72
	1972	1978	1980	1981	
I. V DSSS					
1. splošna služba	12	13	17	17	142
2. finančno računovod. služba	11	16	18	17	154
3. AOP služba	-	2	2	3	
4. plansko analitska služba	3	2	3	3	100
5. načrtovalna služba	9	9	9	9	100
6. komercialna služba	5	5	5	5	100
7. razvojnotehnična služba	3	4	4	4	133
Skupaj:	43	51	58	58	135
Verižni indeks	100	118	114	100	
II. V TOZD					
1. vodja TOZD	8	9	10	10	125
2. pomočnik vodje TOZD	5	6	7	8	160
3. revirni vodje	46	35	32	35	76
4. delovodja	27	25	29	27	100
5. manipulant	14	15	15	15	107
6. obratovni knjigovodja	8	9	10	10	125
7. blagajnik	8	9	9	9	112
8. administrator	4	7	8	9	225
9. projektant cest	2	2	2	2	100
10. gradbeni delovodja	2	2	2	2	100
11. kuharica	8	9	9	9	112
12. čistilka	6	8	8	8	133
13. šofer avtobusa	1	3	5	5	500
	139	139	146	149	107
	-	100	105	101	
I. in II.	182	190	204	207	114
Verižni indeks	100	104	107	101	
III. proizvodni delavci v TOZD	438	474	500	505	115
Verižni indeks	100	108	105	101	
Skupaj I.+ II. + III.	620	664	704	712	115
Verižni indeks	100	107	106	101	

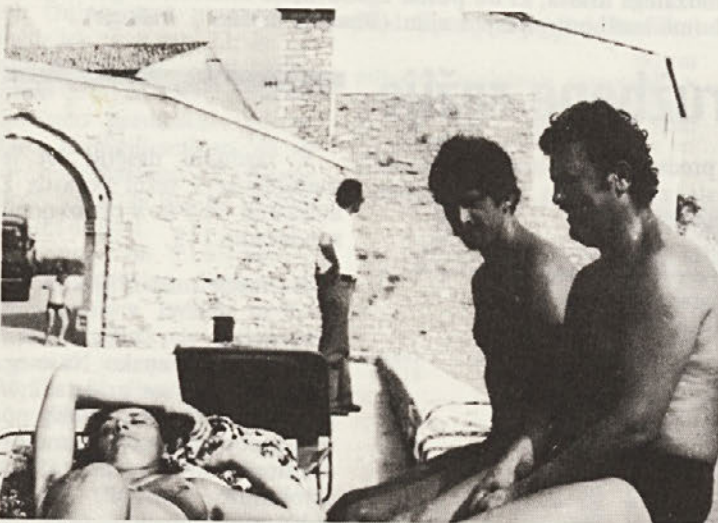
Malokdaj je toliko časa za branje kot na morju.

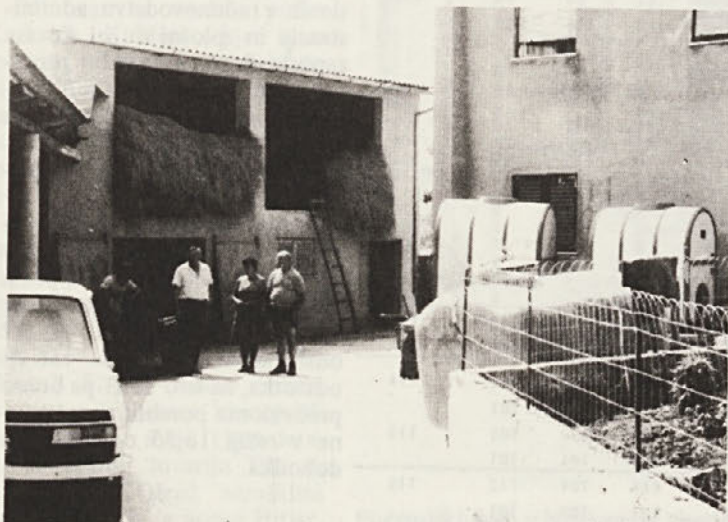
Čas za obujanje spominov

Otroci pri šahu

Enkrat – za spremembo – Jože Grandovec brez motorne žage.

Pogled na dvorišče istrske kmetije, kjer nabavljajo zelenjavo za naš počitniški dom.

Podsetev jelke

Škoda je zanemariti že opravljeno delo!

Pred 24 leti je jelka bogato semenila. Kolikor se spomnim so gozdarji izkoristili obilen obrod in nabrali precejšnje količine jelovih storžev. Takratno revirno vodstvo Toplice – Žužembek (zasebni sektor) je v izločenih jelovih semenskih sestojih nabralo okrog 11 ton jelovih storžev. Organizirana je bila akcija za podsetev jelke na celotnem območju gozdnega gospodarstva Novo mesto.

Povečati delež iglavcev

S podsetvami jelke smo imeli namen dvigniti delež iglavcev in izvršiti premeno nekaterih degradiranih sestojev ter grmišč.

Spomladi 1958 smo podsejali jelko v sestojih, kjer smo računali, da bo zanjo primerno rastišče. Ponekod so sejali celo na rastiščih in v sestojih, kjer ni bilo računati na uspeh. Pred setvijo smo najprej pripravili tla in sestoj s tem, da smo eno tretjino do polovice grmovja ali drevja posekali. Na tako pripravljene površine smo sejali jelko v krpicah in jih zakoličili.

Podsetev uspela, nega pa ne

Na splošno so podsetve zelo dobro uspeli. Končni uspeh je bil nato odvisen od pravilne nege. Kjer so takoj začeli z obžetvami, čiščenjem in odpiranjem podsejanih sestojev in grmišč je bil uspeh zagotovljen. Danes ugotavljam, da je bil pretežni del podsejanih površin zanemarjen. Iz raznih vzrokov nege niso pravočasno opravili. Podsejano jelko je zadušilo grmovje in drevje, ki se je čez leta razraslo. Uspela pa je podsetev, kjer so nekaj let redno opravljali obžetve. Nato so del drevja ali grmovja – do polovice – posekali (odpiranje jelke). Temu je sledilo čiščenje

in še enkratno ali dvakratno odpiranje tako, da smo v 6 – 10 letih rast nad jelko popolnoma odstranili.

Vahta – lep primer!

Lep primer uspešne podsetve jelke imamo v nasadu Vahta (Iglenk), kjer je bila nega dosledno izvajana. Prav gotovo je še več primerov uspele podsetve.

Predlagam, da bi gozdarji pregledali podsejane površine in z ustreznimi ukrepi poizkusili še rešiti, kar se rešiti da. S čiščenjem in postopnim odpiranjem (2 – 3 krat) bi verjetno marsikatero podsetev še rešili propada. Tu bi prišle v poštev tudi razne kombinacije z dopolnitvami.

Verjetno bi bili zanimivi podatki o količinah posejanega semena, površinah, o načinu in času odpiranja ter negi. Računam, da bom do konca leta zbral podatke in obširneje opisal obseg in potek podsetev, dosežene uspehe, pa tudi težave v zvezi z njimi.

MIRKO BAJT

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. – Izhaja enkrat na mesec v 1400 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list; tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.